

УДК 725.826 725.84/89

Г. П. Деппершмідт,
*студентка,***О. П. Олійник,**
професор, канд. арх.,
Національний авіаційний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ СПОРУД СУЧАСНОСТІ

Анотація: сучасні багатофункціональні будівлі характеризуються архітектурною індивідуальністю, компактністю, наявністю досить великої номенклатури соціально-побутових функцій. Один з напрямків розвитку таких будівель - будівництво багатофункціональних спортивних комплексів, яке продиктоване пошуком нових перспективних шляхів вдосконалення спортивних споруд у напрямку інтеграції спорту вищих досягнень, спортивно-оздоровчих та культурно-розважальних функцій в єдиному обсязі.

Ключові слова: спортивний комплекс, класифікація, сучасні тенденції розвитку.

Метою даної статті є дослідження особливостей тенденцій розвитку спортивних споруд.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: дослідження Белоносова С. А. з архітектурного формування інтер'єрів багатофункціональних спортивних комплексів, дослідження Горохова В. А. з проектування та будівництва спортивних комплексів. Аналіз Зобової М. Г. принципів архітектурно-містобудівного проектування та модернізації фізкультурно-спортивних комплексів.

Виділення невирішеної раніше частини проблеми. Виявлення тенденцій розвитку спортивних споруд.

Актуальність теми полягає в дослідженні і розробці нових архітектурних форм спортивних комплексів, модернізації, комфортності використання спортивних об'єктів, в визначенні перспективних напрямків в архітектурному формуванні спортивних комплексів.

Основна частина досліджень. Дослідження розвитку та зміни архітектурних форм спортивних комплексів, виявлення основних принципів розвитку, визначення перспективних напрямків в архітектурному формуванні спортивних комплексів.

XX століття надало колосальний вплив на розвиток і характер міжнародного спортивного руху, та й самого спорту. Аналізуючи

трансформації, що відбулися і відбуваються в цьому розвитку, слід виділити в XX столітті три основних періоди.

Перший - 1900-1945 рр., другий - 1946-1985 рр. і третій - з 1986 р по теперішній час. Перша половина XX століття - це період створення багатьох міжнародних спортивних організацій, федерацій та організаційного зміцнення системи міжнародного спортивного та олімпійського руху. Це був період активного розвитку міжнародного спортивного руху, створення спортивної інфраструктури в багатьох країнах, появи спортивних трансляцій по радіо і телебаченню, що зіграли важливу роль у популяризації спорту, теорії та методики підготовки спортсменів в окремих видах спорту тощо [3]. Спорт в цей період не носив масового характеру і в його розвитку в багатьох країнах переважала змагально-оздоровча спрямованість (німецька, французька і шведська спортивні системи).

Другий період виявився багатий різними подіями, які значно змінили характер і спрямованість спорту. Зростання популярності Олімпійських ігор. Це був період спортивно - змагальної спрямованості у розвитку спорту, коли його результати використовувалися багатьма країнами в ідеологічних і політичних цілях. Незважаючи на зародження в середині 60-х років масового руху "Спорт для всіх", для цього періоду характерно переважний розвиток спорту вищих досягнень. Різко зросла цікавість до вивчення можливостей людського організму, що виявилось корисним і для самого спорту, так як ці знання дозволили вивести систему підготовки спортсменів вищого класу на новий рівень.

Сучасний період, починаючи з середини 80-х років, вніс, набагато більше змін в спорт, ніж два попередні. Ці зміни носять кардинальний характер. Професійні спортсмени в ряді видів спорту стали брати участь в Олімпійських іграх, а професійний спорт став складовою частиною міжнародного спортивного руху, посилилася боротьба міжнародних спортивних організацій з допінгом, меркантилізм став основною цінністю в спорті [5].

Початок двадцять першого століття ознаменувався новим поворотом в проектуванні і будівництві соціально значимих об'єктів. Їх багатофункціональність визначила розвиток нових типологічних структур, у тому числі і серед об'єктів спортивного призначення. Поряд з новими багатофункціональними громадськими центрами культури, торгівлі, бізнесу, з'являються спортивні, де сучасні тенденції в розвитку суспільства та спорту зумовлюють прагнення до зближення рівня об'єктів для професійного і аматорського спорту, де проектуються простори універсального використання, функціональне насичення засноване на привабливості для спортсмена.

Мережа фізкультурно-спортивних споруд вважається складною, великою

і різноманітною серед всіх інших систем обслуговування населення. Вона входить складовою частиною в усі структурні елементи населених місць, від самих початкових ступенів до найбільших загальноміських і заміських споруд, олімпійських комплексів [1].

Фізкультурно-спортивні споруди – це система, яка постійно змінюється, вона нерозривно пов'язана з розвитком суспільства. Соціальні зміни, що відбуваються в суспільстві, викликають до життя нові види і форми фізкультурно-оздоровчих та дозвіллевих занять. Відповідно до цих змін виникають тіпові особливості фізкультурно-спортивних споруд:

1. Змінюються спортивно-технологічні параметри місць проведення занять; збільшується частка універсальних, багатофункціональних приміщень і споруд, що забезпечують можливість трансформації приміщень;

2. Розширюються склади споруд за рахунок приміщень для фізкультурно-оздоровчих, розважальних і клубних видів діяльності;

3. Посилюються взаємозв'язки критих і відкритих споруд при широкому їх використанні для нових нетрадиційних видів активного дозвілля;

4. Забезпечується доступність фізкультурно-спортивних споруд для інвалідів, до складу споруд входять спеціалізовані зали та приміщення для їх занять; розвиваються спеціалізовані спортивні центри: гірськолижні, вітрильні, кінноспортивні та ін;

5. Зростає комфортність споруд, їх інтер'єрів і зовнішнього середовища; все більше уваги приділяється привабливості архітектурного вигляду фізкультурно-спортивних споруд;

6. Спостерігається зростання будівництва критих споруд замість відкритих басейнів, стадіонів, ковзанярських доріжок [2].

Для формування нових пропозицій спортивних комплексів потрібно аналізувати спортивні об'єкти того чи іншого призначення, їх кількість, місця розташування, доступність, об'ємно-планувальні структури, класифікації та ін.

Схема 1. Класифікація спортивних комплексів.

За об'ємно-планувальною конструкцією розрізняються спортивні комплекси відкриті, криті і напіввідкриті. Відкриті спортивні комплекси - це

споруди, в яких змагання та навчально- тренувальні заняття проводяться під відкритим небом.

Криті спортивні комплекси. Криті спортивні комплекси - це споруди, в яких змагання та навчально- тренувальні заняття проводяться в критих залах, манежах, басейнах, Палацах спорту і т.п.[1].

Споруди з навісом, в яких змагання та навчально-тренувальні заняття проводяться на відкритому повітрі, відносяться до напіввідкритим комплексам.

Відкриті	Криті	Напіввідкриті
		

Приклади класифікації спортивних комплексів.

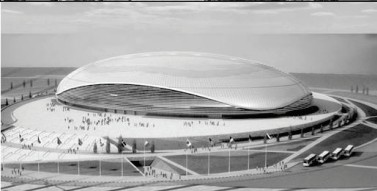
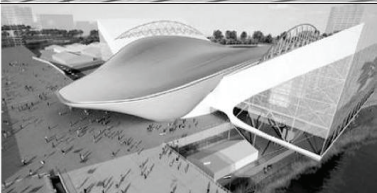
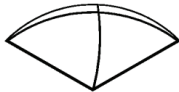
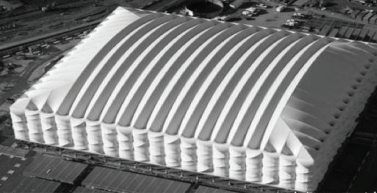
Поряд з появою безлічі нових форм і видів фізкультурно-спортивних занять, які користуються попитом у населення, з'являється безліч нових архітектурних форм споруд.

Типи громадських будівель і споруд розвивалися в часі як кількісно, так і якісно. Одні з них мають древні прототипи, інші виникли в пізніші часи, треті з'явилися у наш час. Можна чекати і надалі народження нових видів і типів громадських будівель [1].

В даний час визначилися стійкі тенденції розвитку фізкультурно-спортивних споруд:

- орієнтація на великі комплексні об'єкти з великою кількістю різних площинних і об'ємних споруд;
- поява багатоповерхових корпусів;
- будівництво багатозальних корпусів;
- реалізація ідей зростаючих об'ємних структур з уніфікованих секцій, що включають приміщення обслуговування;
- будівництво універсальних спортивно-видовищних залів як центрів суспільного, культурного і спортивного життя;
- пошук рішень цілорічного використання спортивних споруд; трансформація споруд (відкритих в хорошу і критих в погану погоду).
- комплексні спортивні споруди призначаються для декількох видів спорту. Вони можуть мати одне або декілька основних споруд для різних видів спорту, розташованих на одному майданчику або в одній будівлі. Такі спортивні споруди класифікуються в залежності від їх призначення і характеру конструктивного та об'ємно-просторового рішення [3].

Таблиця сучасних форм спортивних комплексів

Початкові форми споруд	Форми споруд 20ст.	Форми споруд 21ст.
		
		
		
		
		
		

Будь-які заходи по виявленню тенденцій розвитку спортивних споруд неможливі без належної уваги до інфраструктури всього міста, починаючи від спортивних майданчиків і закінчуючи міськими спортивними спорудами. Взаємозв'язок спортивних споруд з міським плануванням є дуже важливим, тому що вони відіграють помітну роль в структурі міста. Але для організації повноцінних занять фізичною культурою і спортом важливі не тільки споруди великі міські споруди, а й більш дрібні об'єкти, які часто вбудовані в будівлі не спортивного призначення. При цьому необхідно враховувати безліч факторів, що впливають на функціонування кожної спортивної споруди окремо [3].

Висновки. Початок двадцять першого століття ознаменувався новим поворотом в проектуванні і будівництві соціально значимих об'єктів. Їх багатофункціональність визначила розвиток нових типологічних структур, у тому числі і серед об'єктів спортивного призначення.

На основі сформованих сучасних тенденцій архітектурного формування багатофункціональних спортивних комплексів можна виділити такі принципи:

- поява багатоповерхових корпусів;
- трансформація споруд;
- будівництво універсальних спортивно-видовищних залів як центрів суспільного, культурного і спортивного життя;
- використання нових технологій у будівництві дає можливість створення цікавих архітектурних форм та модернізацію спортивних споруд.

Бібліографічний список:

1. Л.В. Аристова. Физкультурно-спортивные сооружения. М.: Издательство «СпортАкадемПресс». 1999. -509 с.
2. Гельфонд А. Л. Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений: учеб. пособие / А. Л. Гельфонд. -М.: Архитектура-С, 2007. 280 с.
3. И. Бурлаков, Г.П. Неминуций. Спортивно-оздоровительные сооружения и их оборудование. -М.: Архитектура-С, 2009. 129 с.
4. Гранев В.В., Лейкина Д.К. Основные направления развития многофункциональных трансформируемых спортивно-оздоровительных комплексов. // ПГС. – 2005 – № 6 . – С. 34–36.
5. Богачев М.Г. Проблемы строительства спортивных сооружений. // ПГС. – 2004. – № 7. – С. 30.

Аннотация

Современные многофункциональные здания характеризуются архитектурной индивидуальностью, компактностью, наличием достаточно большой номенклатуры социально-бытовых функций. Одно из направлений развития таких зданий - строительство многофункциональных спортивных комплексов, которое продиктовано поиском новых перспективных путей совершенствования спортивных сооружений в направлении интеграции спорта высших достижений.

Ключевые слова: спортивный комплекс, классификация, современные тенденции развития.

Annotation

Modern multipurpose buildings are characterized by an architectural individuality, compactness, the presence of a sufficiently large range of social and household functions. One direction of development of these buildings - construction of multi-functional sports complex, which is dictated by the search for promising new ways to improve sports facilities in the integration of elite sport, sports and recreation.

Key words: sports complex, classification, current development trends.

УДК 725.89

А. С. Бородай,

*аспірант кафедри архітектури житлових
та громадських будівель*

В. М. Лях,

*кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури
житлових та громадських будівель
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

КЛАСИФІКАЦІЯ СУЧАСНИХ СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ ДЛЯ ЛИЖНОГО СПОРТУ ТА БІАТЛОНУ

Анотація: важливим аспектом проектування спортивних комплексів для лижного спорту і біатлону є визначення місця цих об'єктів в типології спортивних будівель і споруд, а також проведення їх класифікації за різними ознаками. Пропонується проведення класифікації за видом лижного спорту,